

Algemene beschouwingen DNA

Raadsvergadering 13 november 2014

Programmabegroting 2015 / Belastingmaatregelen

Zoals onze fractievoorzitter Math Nijsten gisteren al met u gedeeld heeft bevinden we ons, en dat geldt zeker voor DNA, in een bijzonder jaar. Het eerste politieke jaar van een partij die haar intrede in de Sittard-Geleense politiek heeft gedaan om een nieuw geluid te laten horen. Want we zijn van mening dat het potentieel van onze stad en de inwoners en cultuur die zij rijk is, onvoldoende wordt benut. Het idee is dat een gemeentebestuur en daarmee de gemeentepolitiek veel meer samen met haar stakeholders op zou moeten trekken. Transparant, eerlijk en geloofwaardig. Dat betekent dat wij als gemeenteraad ook regelmatig uit onze comfortzone moeten stappen en ons kwetsbaar moeten durven opstellen. Niet alles kan, maar er kan zoveel meer!

Daarom moeten we onze blik op de toekomst richten.

Daarbij past dan een politiek die uitgaat van duurzaam beleid, niet alleen vanuit ecologisch maar ook vanuit economisch en maatschappelijk perspectief. Eerlijke en transparante politiek waarbij in de besluitvorming én oplossingen optimaal gebruik wordt gemaakt van de potentie van de stad.

Ook moet een gemeentebestuur keuzes durven maken die uitgaan van een gezamenlijk belang als één Sittard-Geleen met respect voor de culturele en historische diversiteit van onze stadsdelen.

Voorzitter, DNA heeft inmiddels dus een aardig kijkje in de keuken mogen nemen van de Sittard-Geleense politiek. Dit is gepaard gegaan met zowel positieve als helaas ook negatieve ervaringen.

Om met de positieve ervaringen te beginnen stellen we vast dat onze gemeente kan rekenen op een betrokken en deskundig ambtelijk apparaat. We hebben bevoegdheid, betrokkenheid en deskundigheid mogen ervaren en we hebben daarvan ook mogen leren.

Helaas zijn we ook geconfronteerd met minder positieve ervaringen. En voorzitter, ik hecht er aan om daar, voordat ik op de inhoud van de voorliggende programmabegroting in ga, kort bij stil te staan. Ik sta hier toch als nieuw raadslid, voor het eerst achter deze microfoon. U vraagt mij, onze fractie, om te reageren op een belangrijk document zijnde de programmabegroting. Ik word daarbij, mede door de gang van zaken van gisteren, tot mijn spijt gehinderd door een gevoel van onbehagen. Een gevoel dat mij zegt dat het er misschien wel niet zozeer toe doet wat ik hierover wil zeggen.

Collega's, als kandidaat raadsleden zijn we in de verkiezingstijd allemaal geconfronteerd met zeer verschillende reacties van burgers op de politiek en de rol van de gemeenteraad in het bijzonder. "Heeft stemmen nog wel zin?, wat kun je als gemeenteraad überhaupt nog betekenen? Ze doen toch wat ze willen, er verandert toch niets". Dat soort kreten. Jasper Loots en Piet-Hein Peeters schreven een treffend boek onder de titel 'De gemeenteraad heeft geen toekomst – waarom stemmen op 19 maart?'. Het is erg te moeten constateren dat ik steeds meer uit dit boek begin te herkennen. In het boek wordt echter ook gesteld dat de raad, hoewel zij formeel steeds minder te zeggen heeft, in toenemende mate fungeert als een spreekbuis en klankbord voor haar achterban, de burgers, ondernemers en verenigingen in onze stad. Of je nu in de coalitie of in de oppositie zit, en ook met een meerderheid in de gemeenteraad, alle belangen moeten op tafel komen, gewogen worden en ingebracht worden om beleid te maken of bij te sturen, hoe marginaal die bijsturing soms ook maar hoeft te zijn. Zo werkt het immers ook in een democratie. Toch?

Maargoed, DNA blijft een bijdrage op inhoud leveren zoals we voornemens waren te gaan doen in de politiek, zoals we gisteren ook gedaan hebben en zoals we in de toekomst ook zullen blijven doen. Wij staan hier voor de burgers van onze stad.

Over tot de voorliggende programmabegroting. U zult begrijpen dat ik in mijn betoog geen herhaling van de discussie op inhoud zal geven van het belangrijkste element van deze begroting, zijnde de transities. Daarover zijn inmiddels de argumenten uitgewisseld. Waarover dan wel?

Het is ons opgevallen dat we als gemeente onvoldoende 'in control zijn'.

Of dat nu gaat om het missen van deadlines t.a.v. de nieuwe Wet Markt en Overheid waarvan de toekomst van de sport in de wijken voor een belangrijk deel afhankelijk is, of het verjaren van omgevingsvergunningen waardoor burgers en gemeenteraad met de rug tegen de muur komen te staan, maar ook het niet tijdig informeren van de raad over belangrijke dossiers als het Cultuurbedrijf.

En vandaag wordt ons gevraagd om een oordeel te geven over de programmabegroting van onze stad, bij uitstek een instrument wat het college en de raad de 'controls' moet geven om in deze gemeente de juiste keuzes te maken, of beter gezegd, om de keuzes die gemaakt worden te voorzien van de juiste hoeveelheid financiële prioriteit. Het is daarom van groot belang om een dergelijk onderwerp niet alleen transparant maar vooral ook werkbaar te houden.

Een van de zaken die wij naar voren willen brengen heeft dan ook betrekking op het meten en toetsen van resultaten die gekoppeld zijn aan de begroting. Ik gaf in de commissie al aan dat streefwaardes worden gedefinieerd en op sommige punten zeer concreet en SMART,

zoals dat heet, worden geformuleerd, maar op andere punten bijzonder vaag en abstract blijven of in het geheel ontbreken. Het verdient aanbeveling om daar in 2015, het overgangsjaar voor veel zaken, meer bij stil te staan zodat we als raad ook echt aan de knoppen kunnen zitten.

Dan moeten we de echt harde keuzes gaan maken waarover wij ons naar de burger moeten gaan verantwoorden. In de commissie heeft de wethouder deze constatering onderstreept en we hopen dat de toezeggingen van de wethouder worden opgevolgd.

In de programmabegroting worden ook nu een aantal opmerkelijke uitspraken gedaan. Zo wordt terecht gesproken over de toenemende leegstand in winkelruimtes in Zuid Limburg. We kunnen wel jaar na jaar besluiten om vanwege voortschrijdend inzicht, meer dan oorspronkelijk afgesproken, te investeren in projecten als de Ligne, maar dan zouden we voortschrijdend inzicht, zoals zich dat kennelijk ook in deze rapportage voordoet, eveneens moeten gebruiken om de knip op de portemonnee te houden. Ik verwijs ook naar het recente verzoek rondom de verwarming van de Ligne.

Voorts constateren we dat de verhouding tussen de totale uitgaven aan de breedtesport vs topsport in onze stad verschuift in de richting van meer uitgaves voor de topsport en minder voor de breedtesport. Dit onderwerp heeft onze bijzondere belangstelling omdat wij ons zorgen maken over deze ontwikkeling waarbij de toekomst van sport in de wijken in gevaar komt. Veel mensen, met name jongeren en ouderen, dreigen te vervreemden van sport, ontspanning en het ´samen zijn´.

De streefwaardes die gehanteerd worden om het succes van de sportzone te definiëren laat zich in de begroting vervolgens uitdrukken in ´het aantal regionale trainingscentra´.

Het zou volgens DNA beter zijn om het succes van sport in zijn geheel binnen onze stad te benoemen waarbij we spreken over sportparticipatie, dus een percentage van de bevolking/ jongeren / ouderen etc.

Dan de belastingmaatregelen. De DNA fractie heeft gevraagd om een specificatie van de kostenstructuur die ten grondslag ligt aan de dienstverlening waarvoor leges betaald worden. We zijn als fractie vooral benieuwd naar bijv. welke werkzaamheden precies gedaan worden, dus de inzet ambtelijke uren, om te komen tot een kostprijsberekening. Met die kennis kun je pas echt beoordelen of de kosten reëel en in verhouding zijn, hetgeen weer van belang is bij de discussie over de kostendekkendheid van leges.

Het valt op dat we als gemeente bij veel zaken onder het gemiddelde niveau zitten in relatie tot de andere grote gemeentes in de provincie. De vraag is natuurlijk of je altijd alleen met gemeentes uit de regio of provincie moet vergelijken of dat er ook een ander referentiekader

kan worden genomen. Dit geldt overigens ook voor diverse uitspraken zoals we die in de programmabegroting hebben gezien.

We vinden het dus moeilijk om te beoordelen of voor die zaken waar we conform de gekozen berekening niet kostendekkend zouden werken, moeten streven naar kostendekkendheid als we niet weten of we die berekeningen wel reëel vinden. We begrijpen dat dit punt bij de bespreking van de voorjaarsnota uitgebreid terugkomt en zullen dan ook stelling nemen.

Voorzitter, we hebben ook onze twijfels bij het verhogen van de OZB in tijden dat de huizen (hypotheek) in onze stad spreekwoordelijk en helaas de laatste tijd ook steeds vaker letterlijk, onder water staan. De gemiddelde WOZ blijft dalen maar de kosten blijven stijgen.

Hoe kunnen we dit verkopen aan onze inwoners? DNA ziet dan ook meer in het verhogen van belastingen / leges op zaken waar de burger voor kan kiezen en dat we onze inwoners niet weggagen met steeds hoger oplopende woonlasten.

Dat geldt ook voor onze ondernemers. In de commissie heeft de wethouder bevestigd dat de OZB tarieven erg hoog zijn. Er is vervolgens gesproken over het tegemoetkomen van ondernemers in de kosten d.m.v. bepaalde 'terugploegregelingen' als ik me niet vergis. Ons is niet geheel duidelijk hoe deze plannen in de praktijk zullen worden gebracht en of ondernemers hier daadwerkelijk een vorm van 'compensatie' in kunnen zien. DNA ziet dit vooralsnog als het onnodig rondpompen van geld en ziet liever al die moeite bespaard en vertaalt in een 'eenvoudige' lastenverlichting door de OZB op zijn minst niet te verhogen.

Tot slot zien we dat veel, zo niet de meeste zaken worden doorgeschoven naar de behandeling van de voorjaarsnota 2015. DNA pleit hier in ieder geval voor aparte procesafspraken dienaangaande vanwege de belangwekkende besluiten die genomen moeten gaan worden. Tot zover mijn eerste termijn. Dank u wel.

Natalie Statnik